

Gas til el – el til gas

Dansk Gastekniske Dage 2011

6. april 2011

Kim Behnke

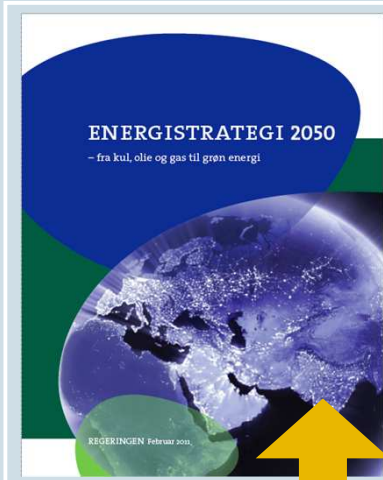
Forskningschef, Energinet.dk

kbe@energinet.dk

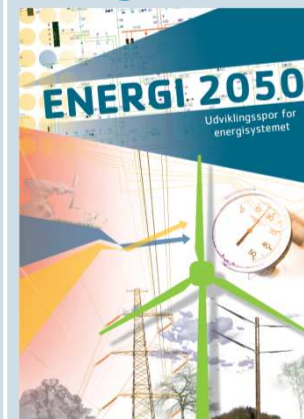

Sammenhængende energiplanlægning for 2050

– allerede nu er der visionære mål

Energinet.dk

Helhedsorienteret planlægning af el- og gas system:
Fire udviklingsspor vurderet (**Vind**, Bio, CDM, CCS)

- Vurdering af konsekvenserne for el- og gas infrastrukturen og markederne frem mod 2050
- Bidrage til et beslutningsgrundlag, når de overordnede rammebetingelser for det danske energisystem vedtages

Energinet.dk

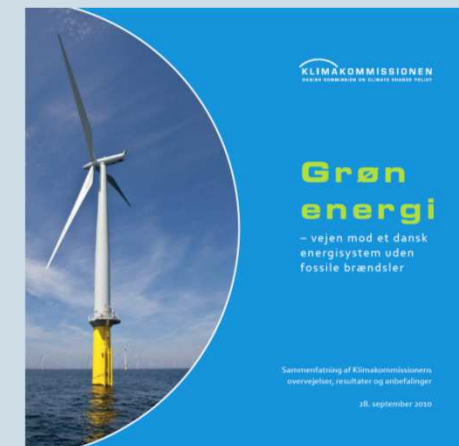
Vindsporet

Det er muligt at drive et elsystem med 100 % VE og vindkraft som hovedkilde – med...

- Stærke udlandsforbindelser
- Vind til varme og transport
- Vind til gas konvertering
- Komplet Smart Grid udrulning

Klimakommissionen

Klimakommissionen peger på Vindkraft og anden fluktuerende el som den "store" VE-ressource

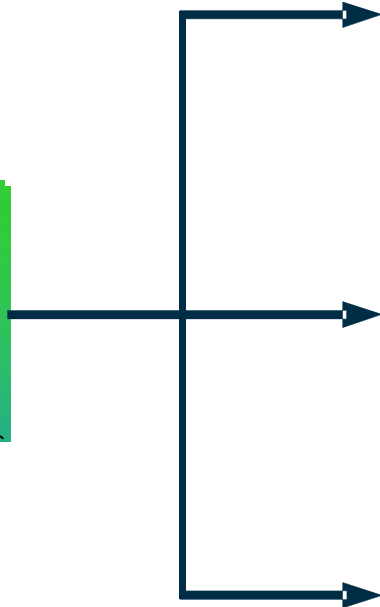
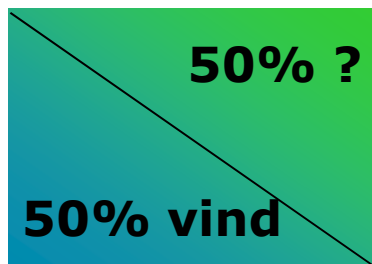

Energinet.dk elsystem prioriteringer - 2025

Produktion

Virkemidler

Robust transmissionsnet,
stærke udlandsforbindelser
og markedsdeltagelse

Fleksibilitet i forbrug og
produktion gennem samspil
mellem energisystemer

Smart Grid med effektiv
styring og regulering af
elsystemet

Energinet.dk elsystem prioriteringer - 2050

Produktion

100 % VE

Virkemidler

Robust transmissionsnet, stærke udlandsforbindelser og markedsdeltagelse

+

Fleksibilitet i forbrug og produktion gennem samspil mellem energisystemer

+

Smart Grid med effektiv styring og regulering af elsystemet

+

Omsætning af el til gas for lagring i store mængder og senere anvendelse til el

GASLAGER

Tidsperspektiver i udviklingen

- Udvikling af gassystemet i Danmark frem mod 2050

2011-12

- Gasbørs og handel med VE-gas
- Gasrør til Tyskland
- Import af tysk gas
- Biogas opgradering
- PSO for gassektor
- F&U i anlæg for bioforgasning
- F&U i el til VE-gas og VE-gas anlæg
- LNG til transport
- Gas til kraftvarme

2025

- VE-gas på børsen og certifikater
- Gas til transport
- Gasrør til Norge
- Nordisk gashub
- 25 % biogas og 5 % VE-gas
- Demo anlæg for VE-gas
- Demo anlæg for el til VE-gas lagring
- Gas til kraftvarme i polygeneration

2050

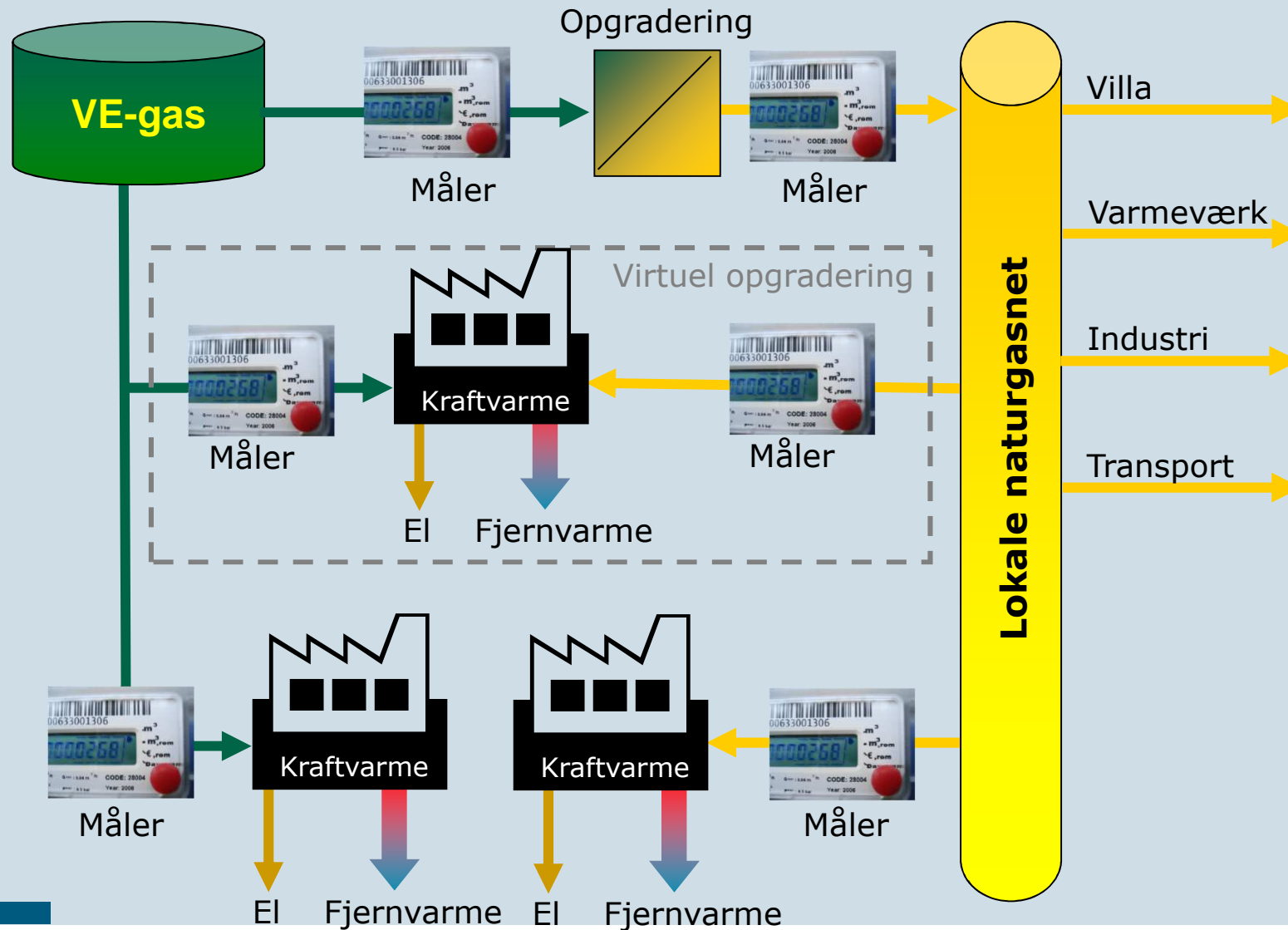
- Børsen handler el til VE-gas og lager
- Store anlæg for SNG produktion
- Store anlæg for lagring af el til VE-gas
- Europæisk gashub og børs
- 100 % VE-gas inkl. biogas
- Gas til kraftvarme og biofuel anlæg

Igangværende aktiviteter - eksempler

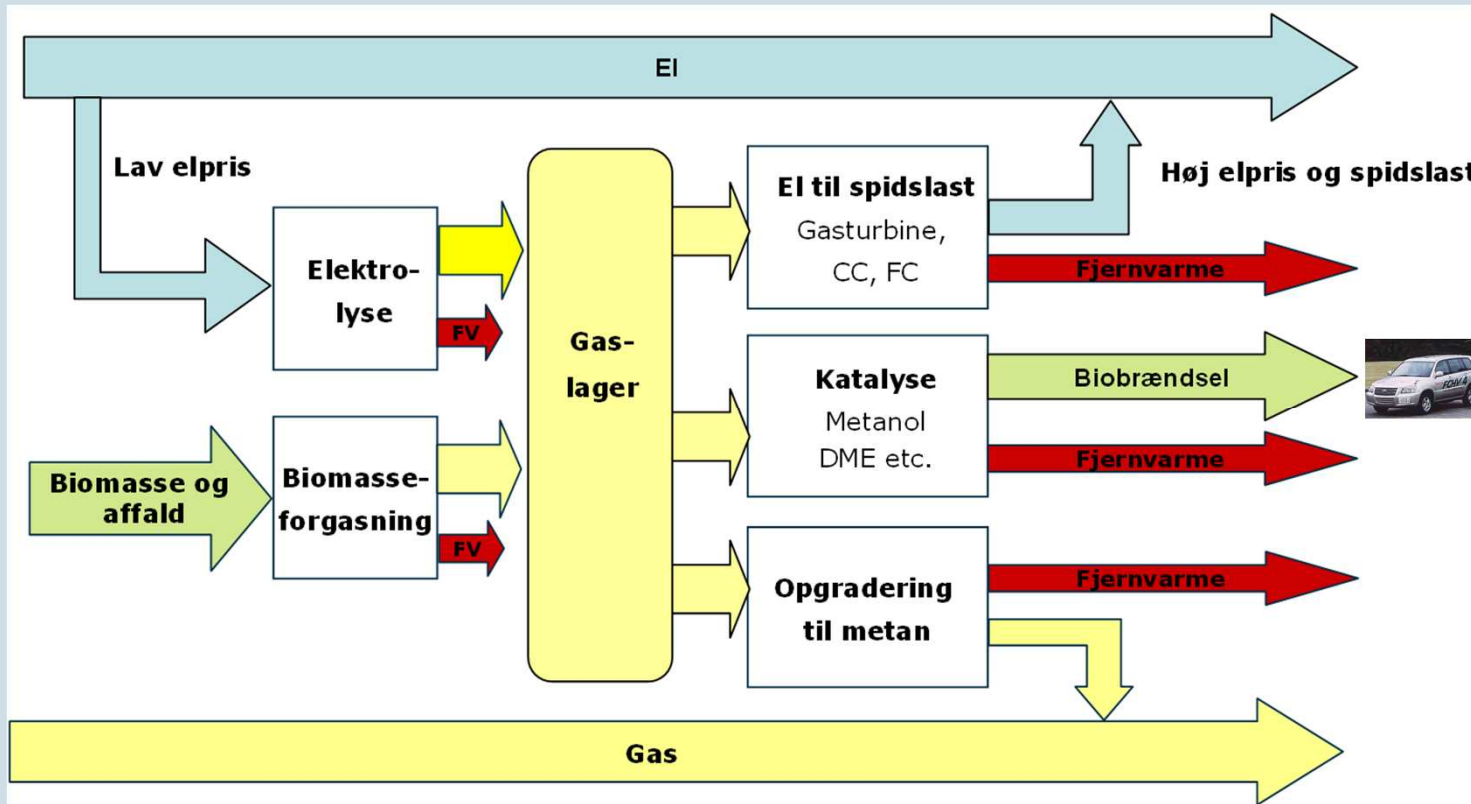
- Indførelse af Gas-PSO – også til F&U aktiviteter
- bio-SNG analyser – europæiske perspektiver
- LNG undersøgelser – til skibstrafik
- SOEC – højeffektiv elektrolyse
- REnescience – Amager forbrænding
- IBICON – Asnæs med bioetanol produktion
- Pyroneer – Asnæs forgasningsanlæg
- Biogasnet – ved Ringkøbing
- Biogas opgradering – mange projekter
- Virtuel opgradering af biogas – den glemte mulighed

Vi skal fastholde kraftvarme baseret på gas

Grønne gasser til naturgasnettet - modeller

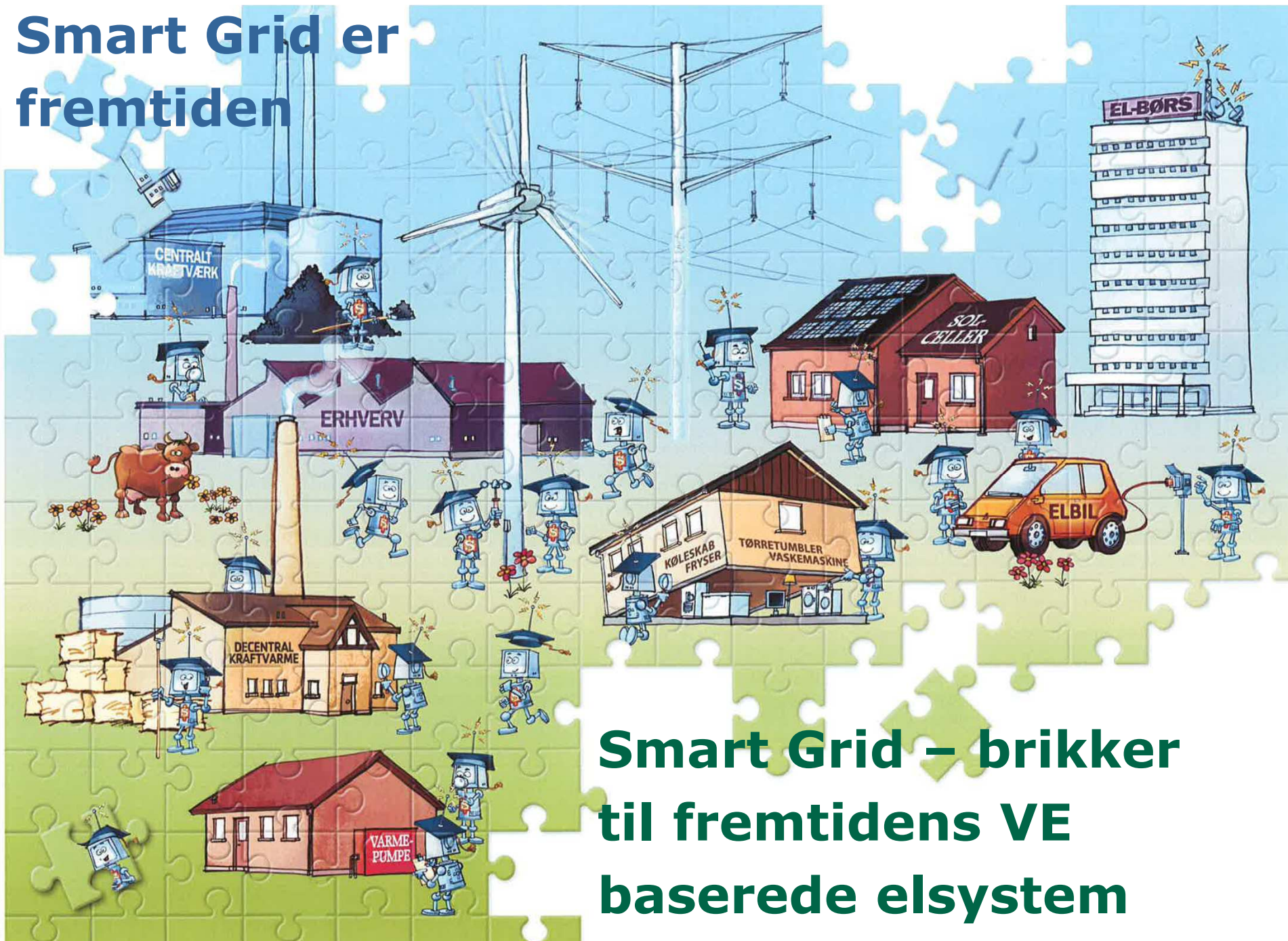
Integration af vindkraft – samspil med gas og varme

Hovedbudskaber ved integration med gas-sektoren

- Billig el-spidslastkapacitet fra VE-gas (Gasturbiner, CC, brændselsceller)
- Kan bidrage til at integrere vedvarende energi fra vindkraften og biomasse
- Meget stor lagerkapacitet til lav omkostning

Smart Grid er fremtiden

**Smart Grid – brikker
til fremtidens VE
baserede elsystem**

Fremtiden har brug for kraftvarme og gas

Gasystemet

Biogas – opgradering
VE-gas forbrug
VE-gas produktion
Kobling til lager
Termisk forgasning

Ressourcer

Affald
Biomasse
Sol og geotermi
Landbrugs affald
El til elektrolyse

Biofuel

Højværdi
Lagerbart

Elsystemet

Generator på net
Markeds deltager
Prosumer

Varmesystemet

Grøn varme

Læs hele historien – www.energinet.dk

Strategiplan 2010

ENERGINET/DK

Systemplan 2010

ENERGINET/DK

Tak for opmærksomheden